

Κεφάλαιο 2: Δίκτυα Ναυτιλιακών Επικοινωνιών

Επισκόπηση

Αυτό το κεφάλαιο ασχολείται με την υποδομή επικοινωνίας του Θαλάσσιου Διαδικτύου των Πραγμάτων. Το κεφάλαιο εξετάζει τον σχεδιασμό συστημάτων και τα λειτουργικά συστήματα (βάσει των Wei et al., 2021; Xylouris et al., 2024) που υποστηρίζουν αποτελεσματική και επεκτενόμενη επικοινωνία μεταξύ πλοίων και παράκτιων βάσεων, καθώς και εναέριων συστημάτων και δορυφόρων σε ωκεάνιες περιοχές.

Οι επτά τομείς προσοχής περιλαμβάνουν τα Δίκτυα που Ορίζονται από Λογισμικό (SDN) για προγραμματισμό, τα Μη Επίγεια Δίκτυα (NTN) με 5G/6G για την παροχή παγκόσμιας κάλυψης, τα Ετερογενή Δίκτυα Επικοινωνίας, τα Ναυτιλιακά Γνωστικά Ραδιοδίκτυα, τα πρωτόκολλα Αποθήκευσης και Προώθησης, την Ναυτιλιακή Υπολογιστική Ακρών και Ομίχλης και τα Δίκτυα Ανεκτικής Καθυστέρησης (DTN) για την υποστήριξη συνδέσεων υψηλής καθυστέρησης (Jung et al., 2023; Xylouris et al., 2024; Wei et al., 2021).

Στόχος είναι να καταδειχθεί πώς αυτά τα στοιχεία συνεργάζονται για την αντιμετώπιση των περιορισμών της αποστολής, συμπεριλαμβανομένης της αναξιόπιστης σύνδεσης, του παρατεταμένου χρόνου απόκρισης και των δύσκολων συνθηκών λειτουργίας. Η μελέτη θέτει επίσης ερωτήματα σχετικά με την ενορχήστρωση και την ευρωστία του συστήματος και την πλήρη απόδοση του συστήματος (π.χ., Wei et al., 2021; Woźniak, 2018). Ο σχεδιασμός επιπέδου ελέγχου και η ενσωμάτωση υποδομής διαστήματος-εδάφους συζητούνται στις ενότητες 2.1-2.7, και οι ενότητες εξηγούν πώς να χρησιμοποιείται η διατεχνολογική παράδοση και διαχείριση φάσματος, η μεταφορά δεδομένων με ανοχή σφαλμάτων και η κατανεμημένη υπολογιστική, και η χρήση των δικτύων στα συστήματα ανίχνευσης και αυτονομίας, καθώς και στα συστήματα ασφαλείας που συζητούνται στα επόμενα κεφάλαια (π.χ., Jung et al., 2023; Xylouris et al., 2024).

Τα τμήματα αυτής της εργασίας είναι αλληλένδετα, καθώς συνδέουν τα ναυτιλιακά ζητήματα με πρόσφατες προσεγγίσεις και παραδείγματα περιπτώσεων χρήσης, και παρέχουν μια ενοποιημένη βάση δεδομένων που θα χρησιμοποιηθεί στο συμπέρασμα του κεφαλαίου καθώς και στη διατριβή που θα ακολουθήσει (π.χ., Xylouris et al., 2024; Wei et al., 2021).

2.1: Δίκτυα που ορίζονται από λογισμικό (SDN) σε ναυτιλιακά περιβάλλοντα

Σπουδαιότητα και Σκοπιμότητα της Έρευνας

Η ναυτιλιακή βιομηχανία βιώνει έναν σημαντικό ψηφιακό μετασχηματισμό λόγω της αυξημένης χρήσης συνδεδεμένων συσκευών και της αυξανόμενης ζήτησης για έξυπνα συστήματα IoT στη Ναυτούλια για τη διαχείριση πλοίων και λιμένων, καθώς και λειτουργιών υπεράκτιων πλατφορμών (Niknami et al., 2023). Τα ναυτιλιακά δίκτυα λειτουργούν με σταθερά συστήματα υλικού που χρησιμοποιούν άκαμπτες μεθόδους ελέγχου για να δημιουργήσουν λειτουργικούς περιορισμούς κατά τη διάρκεια μεταβαλλόμενων θαλάσσιων συνθηκών και περιορισμένης διαθεσιμότητας ηλεκτρομαγνητικού φάσματος, καθώς και κυμαινόμενων περιβαλλοντικών συνθηκών (Luo et al., 2022). Το SDN παρέχει διαχείριση πόρων δικτύου μέσω προγραμματιζόμενων συστημάτων ελέγχου που επιτρέπουν την προσαρμογή δικτύου βάσει πολιτικής για τη σύνδεση διαφορετικών ναυτιλιακών καναλιών επικοινωνίας για καλύτερη απόδοση επικοινωνίας και σταθερότητα συστήματος και ταχύτερους χρόνους απόκρισης (Luo et al., 2022; Niknami et al., 2023). Η ικανότητα αυτής της δυνατότητας να λαμβάνει αυτόνομες αποφάσεις είναι ύψιστης σημασίας για την περιβαλλοντική παρατήρηση και την αποτελεσματικότητα της ναυτιλιακής λειτουργίας τόσο σε θαλάσσια περιβάλλοντα όσο και σε λιμενικές εγκαταστάσεις, όπου οι εφαρμογές απαιτούν διαφορετικά επίπεδα χρόνου απόκρισης και προσβασιμότητας υπηρεσιών, καθώς και αξιοπιστία επικοινωνίας (Nomikos et al., 2022).

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Το SDN αποσυνδέει το επίπεδο εντολών από το επίπεδο δεδομένων και η εντολή μπορεί είτε να είναι συγκεντρωτική είτε να κατανεμηθεί με ιεραρχικό τρόπο, και η δρομολόγηση, οι πολιτικές και η κατανομή πόρων (Luo et al., 2022) μπορούν να ελέγχονται από τους προγραμματιζόμενους ελεγκτές. Στις ναυτιλιακές εφαρμογές, αυτό συνδυάζει ποικίλους τομείς, δηλαδή το δορυφορικό και επίγειο ραδιόφωνο, και το αναμετάδοση UAV σε ένα ενιαίο πακέτο ελέγχου, το οποίο επιβάλλει την ποιότητα υπηρεσίας και την αξιοπιστία έναντι των αλλαγών στην τοπολογία και των προσωρινών συνδέσεων (Nomikos, et al., 2022). Το SDN και τα Software-Defined Radios (SDR) ενσωματώθηκαν σε πρώιμη έρευνα για την ενίσχυση της χρήσης του φάσματος και την υποστήριξη της δυναμικής δρομολόγησης στην θαλάσσια κινητικότητα και τις συνθήκες καναλιών (Luo et al., 2022). Η επόμενη έρευνα επικεντρώθηκε σε αρχιτεκτονικές SDN πολλαπλών ελεγκτών και κατανεμημένες αρχιτεκτονικές για την επίλυση του προβλήματος της καθυστέρησης και της ανοχής διαμέρισης στις τεράστιες ωκεάνιες περιοχές (Niknami et al., 2023). Η εικονικοποίηση δικτύου που λειτουργεί στην κοινή υποδομή επιτρέπει την ύπαρξη ανεξάρτητων λογικών δικτύων (slices), όπως δεδομένα πλοϊγησης, βιντεοεπιτήρηση και παρακολούθηση φορτίου, τα οποία παρέχουν διαφοροποιημένη απόδοση (Luo et al., 2022). Οι δορυφορικές υπηρεσίες LEO που διαχειρίζονται από SDN έρχονται να καλύψουν απομακρυσμένες θαλάσσιες περιοχές και παρέχουν παράδοση σύμφωνα με την πολιτική με ασύρματη και ασύρματη και επίγεια μετάδοση (Wei et al., 2021).

Τεχνικές Προκλήσεις και Προβληματισμοί

Το θαλάσσιο περιβάλλον εισάγει ιδιαίτερες παραμέτρους που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία των συστημάτων SDN. Οι μεγάλες περιοχές οδηγούν σε μεγάλες καθυστερήσεις και δημιουργούν επίσης ακανόνιστα σημεία σύνδεσης με πλοία εν κινήσει, γεγονός που περιπλέκει την έγκαιρη λήψη αποφάσεων για την κυκλοφορία SDN (Nomikos et al., 2022). Η συνεχής αλλαγή στη δομή του δικτύου λόγω κινούμενων αντικειμένων απαιτεί γρήγορες προσαρμογές του συστήματος. Η έλλειψη φάσματος και η αυστηρή διαχείρισή του από τις ναυτιλιακές ρυθμιστικές αρχές και τους παγκόσμιους φορείς όπως ο IMO και η ITU απαιτεί έξυπνη χρήση του φάσματος για τη διατήρηση του κατάλληλου εύρους ζώνης (Luo et al., 2022). Οι κακές καιρικές συνθήκες μειώνουν την ισχύ της ραδιοσύνδεσης και εισάγουν ποικίλα κανάλια επικοινωνίας που απαιτούν έξυπνες μεθόδους επικοινωνίας και ισχυρή ρύθμιση συστήματος (Niknami et al., 2023). Η περιορισμένη παροχή ενέργειας στα ναυτιλιακά συστήματα, ίδιως σε αυτόνομα πλοία και συστήματα αισθητήρων, απαιτεί SDN χαμηλής ισχύος μαζί με λειτουργίες SDR. Η υπάρχουσα επιβολή του νόμου σχετικά με τις τροποποιήσεις υλικού δημιουργεί καθυστερήσεις στην εφαρμογή της τεχνολογίας, ενώ παράλληλα καθιστά πιο σημαντικές τις τροποποιήσεις συστημάτων που βασίζονται στο λογισμικό (Nomikos et al., 2022). Τα δίκτυα SDN αυξάνουν τους κινδύνους ασφαλείας επειδή το κεντρικό επίπεδο ελέγχου είναι ευάλωτο σε κυβερνοεπιθέσεις, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε εκτεταμένη βλάβη δικτύου. Για τον σκοπό αυτό, τα ναυτιλιακά συστήματα SDN πρέπει να προστατεύονται από ισχυρά μέτρα ασφαλείας. (Ghafoor et al., 2020; Niknami et al., 2023).

Υφιστάμενες Τεχνολογίες και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Συστήματα SDN πολλαπλών ελεγκτών εγκαθίστανται πλέον σε πλοία και σταθμούς ξηράς για την ενίσχυση της χρονικής καθυστέρησης και την παροχή ανοχής σφαλμάτων σε συστήματα ναυτιλιακών επικοινωνιών (Nomikos et al., 2022). Αυτοί οι ελεγκτές χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της εικονικοποίησης δικτύου, της δυναμικής δρομολόγησης της κίνησης και της ιεράρχησης QoS σε πραγματικό χρόνο. Η συμβατότητα με την τεχνολογία SDR επιτρέπει την ευελιξία συχνότητας και τη διαμόρφωση, η οποία είναι σημαντική για το εξελισσόμενο περιβάλλον του ναυτιλιακού καναλιού (Luo et al., 2022). Ο συνδυασμός των τεχνικών γνωστικής ραδιοεπικοινωνίας με το SDN επιτρέπει τη δυναμική χρήση του φάσματος και τα συστήματα θα αποφεύγουν αυτόματα τις παρεμβολές και επομένως το φάσμα θα χρησιμοποιείται πιο αποτελεσματικά (Ghafoor et al., 2020). Το SDN υποστηρίζεται από την Υπολογιστική Ομίχλης και την Υπολογιστική Ακρών (Edge and Fog Computing) καθώς η υπολογιστική ισχύς μεταφέρεται πιο κοντά στις πηγές δεδομένων, για παράδειγμα πλοία ή πλατφόρμες, γεγονός που μειώνει την ανάγκη αποστολής δεδομένων πίσω σε

απομακρυσμένες τοποθεσίες και βελτιώνει τις αποκρίσεις σε εφαρμογές, οι οποίες είναι ευαίσθητες στο χρόνο (Nomikos et al., 2022). Ο συνδυασμός των δύο δικτύων παρέχει παρόμοια δυνατότητα μετάβασης μεταξύ των δορυφορικών και των επίγειων συνδέσεων, και αυτό μπορεί να διαχειρίζεται από έναν ελεγκτή SDN για να επιτευχθεί ισχυρή σύνδεση στο διαδίκτυο παντού (Niknami et al., 2023). Οι αλγόριθμοι Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και ML αρχίζουν να βελτιώνουν τους ελεγκτές SDN προκειμένου να εκτελούν προγνωστικό έλεγχο δικτύου, πρόβλεψη κυκλοφορίας και ανίχνευση ανωμαλιών, αλλά αυτές οι μέθοδοι θα πρέπει να τροποποιηθούν στο ναυτιλιακό επιχειρησιακό περιβάλλον (Luo et al., 2022; Niknami et al., 2023).

Εφαρμογές και Σενάρια Χρήσης

Τα συστήματα θαλάσσιας δικτύωσης που βασίζονται σε SDN έχουν χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικά περιβάλλοντα πραγματικού κόσμου. Τα έργα Smart Port βασίζονται στο SDN για την έξυπνη κατανομή του φορτίου δικτύου μεταξύ διαφορετικών χρηστών λιμένων, γεγονός που ενισχύει την αποτελεσματικότητα στις λειτουργίες φορτίου, τον έλεγχο της κυκλοφορίας των πλοίων και την παρακολούθηση του περιβάλλοντος (Niknami et al., 2023). Η Maersk και άλλες ναυτιλιακές εταιρείες χρησιμοποιούν λύσεις ελέγχου δικτύου που βασίζονται σε SDN για την υποστήριξη αυτόνομων συνδέσεων πλοίων, οι οποίες εγγυώνται αξιόπιστη παροχή πληροφοριών κατάστασης πλοίου και οδηγιών ελέγχου (Nomikos et al., 2022). Τα μη επανδρωμένα εναέρια αναμεταδότες που λειτουργούν ως αερομεταφερόμενοι κόμβοι ελεγχόμενοι από SDN διευρύνουν την πρόσβαση στο δίκτυο σε απομακρυσμένες θαλάσσιες περιοχές και βελτιώνουν τη συλλογή δεδομένων αισθητήρων και την κατανόηση της κατάστασης (Ghafoor et al., 2020). Τα συστήματα παρέχουν ανώτερη απόδοση συνδεσιμότητας με μειωμένο χρόνο καθυστέρησης και αυξημένους ρυθμούς μεταφοράς δεδομένων σε σύγκριση με τα παραδοσιακά συστήματα στατικής υποδομής. Η εφαρμογή SDN σε λιμάνια τους επιτρέπει να επωφελούνται από την τεχνολογία τεμαχισμού δικτύου, η οποία επιτρέπει σε πολλές εφαρμογές να εκτελούνται ταυτόχρονα με ξεχωριστές απαιτήσεις απόδοσης (Niknami et al., 2023).

Μελλοντικές Κατευθύνσεις και Ερευνητικά Κενά

Δεν υπάρχει επαρκής διερεύνηση σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους το SDN μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον έλεγχο των ναυτιλιακών δικτύων που αντιμετωπίζουν απώλεια σήματος. Οι ερευνητές πρέπει να αναπτύξουν συσκευές με τεχνητή νοημοσύνη που μπορούν να ανιχνεύουν δυσλειτουργίες και να τις διορθώνουν αυτόνομα. Οι ερευνητές θα πρέπει να εξετάσουν πώς να χρησιμοποιήσουν το SDN για να συνδυάσουν δορυφορικά δίκτυα 5G και 6G και άλλες νεοσύστατες τεχνολογίες για την παροχή γρήγορων υπηρεσιών διαδικτύου σε πλοία σε όλο τον κόσμο (Niknami et al., 2023; Maric et al., 2025). Το τρέχον πρόβλημα είναι πώς να λειτουργήσουν τα πρωτόκολλα SDN σε παγκόσμιους στόλους και διάφορους εξοπλισμούς. Το φιλικό προς τη ναυτιλία υλικό SDR και τα στοιχεία SDN εξοικονόμησης ενέργειας θα καταστήσουν δυνατή την ανάπτυξη μικρότερων αυτόνομων πλοίων αλλού (Nomikos et al., 2022). Υπάρχει ανάγκη για πλαίσια κυβερνοασφάλειας που είναι συμβατά με την ευέλικτη αρχιτεκτονική SDN και μπορούν να χειριστούν απειλές που σχετίζονται με τη ναυτιλία, προκειμένου να προστατεύσουν τις βασικές θαλάσσιες υποδομές και να διασφαλίσουν ασφαλείς αυτόνομες λειτουργίες (Ghafoor et al., 2020).

2.2: Ενσωμάτωση Μη Επίγειων Δικτύων (NTN) και 5G/6G στις Ναυτιλιακές Επικοινωνίες

Σπουδαιότητα και Σκοπιμότητα της Έρευνας

Τα Μη Επίγεια Δίκτυα (NTN), δηλαδή οι δορυφόροι χαμηλής τροχιάς (LEO) και τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη (UAV), μετασχηματίζουν τις επικοινωνίες στη ναυτιλιακή βιομηχανία. Συνδυάζονται με την τεχνολογία 5G και 6G για να παρέχουν αξιόπιστη κάλυψη απομακρυσμένων ωκεάνιων επιχειρήσεων. Αυτή η αξιοπιστία είναι εξαιρετικά χρήσιμη για τις εφαρμογές του Ναυτιλιακού Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT),

δηλαδή την αυτόνομη ναυτιλία, τα έξυπνα λιμάνια και την ασφάλεια στη θάλασσα (Jung et al., 2023; Xylouris et al., 2024).

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Οι γεωστατικοί δορυφόροι ήταν το κύριο μέσο θαλάσσιας επικοινωνίας στο παρελθόν. Καλύπτουν μια ευρεία περιοχή, αλλά είναι αργοί στην απόκριση και μπορούν να χειριστούν μόνο μια μικρή ποσότητα δεδομένων. Τα νέα μη επίγεια δίκτυα που αποτελούνται από δορυφόρους χαμηλής τροχιάς της Γης και πλατφόρμες που βασίζονται σε αεροσκάφη είναι ταχύτερα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τα τρέχοντα πλοία και τις μεγάλης κλίμακας λειτουργίες δεδομένων. Σύμφωνα με κριτικές, τα νέα δίκτυα χρησιμοποιούνται υπολογιστική αιχμής και κατανεμημένα συστήματα για την ενίσχυση των συνδέσεων του Διαδικτύου των Πραγμάτων και των αναγκών σε δεδομένα σε πραγματικό χρόνο σε θαλάσσια περιβάλλοντα (Jung et al., 2023; Xylouris et al., 2024).

Τεχνικές Προκλήσεις και Προβληματισμοί

Τα NTN σε θαλάσσια περιβάλλοντα αντιμετωπίζουν αρκετές προκλήσεις, όπως ο απρόβλεπτος καιρός, η απώλεια σήματος λόγω απόστασης, τα μεταβαλλόμενα ραδιοσήματα και η μικρή διάρκεια ζωής της μπαταρίας των UAV και των κινητών πλατφορμών. Η ενσωμάτωση των NTN με συστήματα 5G ή 6G δημιουργεί επίσης προβλήματα παρεμβολών από δορυφόρους και επίγειες ζεύξεις, η εναλλαγή σημάτων κίνησης πλοίων και ο σχεδιασμός διαδρομής των UAV για τη βελτιστοποίηση της κάλυψης και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας. Ένα άλλο πρόβλημα είναι η συνεργασία των συστημάτων στην ξηρά, στον αέρα και στη θάλασσα (Jung et al., 2023; Xylouris et al., 2024; Pilvik et al., 2024).

Υφιστάμενες Τεχνολογίες και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Προς το παρόν, τα ναυτιλιακά δίκτυα αποκτούν ασφαλέστερες και ταχύτερες υπηρεσίες σύνδεσης δεδομένων με τους δορυφόρους Starlink, OneWeb LEO και άλλες παρόμοιες υπηρεσίες. Η επικοινωνία δεδομένων μπορεί επίσης να βελτιωθεί με UAV, επεκτείνοντας την κάλυψη σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν διαθέσιμες δορυφορικές ή επίγειες συνδέσεις, κάτι που είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε πολυσύχναστα λιμάνια. Η τελευταία έκδοση της τεχνολογίας 5G και 6G προσφέρει στα πλοία εξατομικευμένα χαρακτηριστικά, όπως η τεμαχισμός δικτύου και η υποστήριξη Internet of Things (IoT) σε τεράστια κλίμακα. Σύμφωνα με τα ευρήματα της νέας έρευνας, ο συνδυασμός επίγειων ασύρματων δικτύων mesh και σύνδεσης NTN παρέχει στα πλοία και στις υπεράκτιες εγκαταστάσεις μια αξιόπιστη, ευέλικτη και οικονομικά αποδοτική επικοινωνία (Jung et al., 2023; Xylouris et al., 2024; Pilvik et al., 2024).

Εφαρμογές και Σενάρια Χρήσης

Η ενσωμάτωση μεταξύ του δικτύου 5G/6G και του NTN είναι ένας κρίσιμος παράγοντας που οδηγεί σε πολλαπλές καινοτομίες στον ναυτιλιακό τομέα. Τα έξυπνα λιμάνια διαθέτουν συνδεδεμένες συσκευές για τον έλεγχο του φορτίου και την παρακολούθηση της κατάστασης του νερού. Οι δορυφορικές λύσεις LEO επιτρέπουν την απομακρυσμένη συντήρηση και την αυτοοδηγούμενη πλοϊγήση και ιατρικές υπηρεσίες στη θάλασσα. Τα δίκτυα αναμετάδοσης UAV διατηρούν τις συνδέσεις των πλοίων στις περιοχές όπου τα κανονικά σήματα αποτυγχάνουν. Αυτές οι τεχνολογίες ενσωμάτωσης παρέχουν τη δυνατότητα συνεχούς βιντεοεπιτήρησης και αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης, καθώς και διαχείρισης στόλου και παρακολούθησης εξοπλισμού σε πλοία και λιμάνια (Jung et al., 2023; Xylouris et al., 2024; MOL, 2023).

Μελλοντικές Κατευθύνσεις και Ερευνητικά Κενά

Συνιστάται οι μελλοντικοί ερευνητές να συνεχίσουν να μελετούν την ενσωμάτωση χερσαίων και διαστημικών δικτύων, τη διαχείριση της κίνησης δεδομένων από την Τεχνητή Νοημοσύνη και την βελτιωμένη κίνηση των ταχέως κινούμενων σκαφών. Η Μηχανική Μάθηση θα χρησιμοποιηθεί για τον καλύτερο συντονισμό δορυφόρων, UAV και αισθητήρων πλοίων στα επόμενα συστήματα 6G. Άλλα σημαντικά

καθήκοντα του μέλλοντος περιλαμβάνουν την εφαρμογή διεθνών προτύπων και τον σχεδιασμό δικτύων που καταναλώνουν λιγότερη ενέργεια (Jung et al., 2023; Xylouris et al., 2024).

2.3: Ετερογενή Δίκτυα Επικοινωνιών

Σπουδαιότητα και Σκοπιμότητα της Έρευνας

Η επικοινωνία πραγμάτων (IoT) σε ναυτιλιακά περιβάλλοντα απαιτεί Ετερογενή Δίκτυα Επικοινωνίας. Επιτρέπουν την επικοινωνία μεταξύ πλοίων, λιμένων και άλλων θαλάσσιων συστημάτων μέσω μιας ποικιλίας τεχνολογιών επικοινωνίας. Παρέχουν ασφαλείς συνδέσεις σε κανονικές λειτουργίες, ασφάλεια και συλλογή ανθρώπινων και αυτοματοποιημένων δεδομένων. Η επικοινωνία πολλαπλών δικτύων, όπως δορυφόρος, ραδιοφωνικός, κινητός και άλλοι, καθιστά τη ναυτιλία πιο έξυπνη. Προσφέρει αυτοματοποιημένη λειτουργία στο λιμάνι, ένα χαρακτηριστικό που είναι απαραίτητο για τον μετασχηματισμό των θαλάσσιων βιομηχανιών σε σημαντικό αριθμό. (Xylouris et al., 2024; Hoeft et al., 2023).

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Οι θαλάσσιες επικοινωνίες έχουν εξελιχθεί από τη χρήση διαφορετικών ραδιοφωνικών και δορυφορικών συστημάτων σε ολοκληρωμένα δίκτυα που συνδυάζουν διαστημικούς, εναέριους και χερσαίους πόρους. Σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες, τα υβριδικά δίκτυα μπορούν να παρέχουν συνδεσιμότητα σε πλοία μακριά από την ακτή και να διατηρούν τη μετάδοση δεδομένων υπό αντίξοες συνθήκες. Τα πλοία έχουν βοηθηθεί στην απρόσκοπτη σύνδεση και στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από τεχνικές μηχανικής μάθησης, οι οποίες περιλαμβάνουν βαθιά μάθηση για την επιλογή της καλύτερης ασύρματης σύνδεσης. Οι πλατφόρμες του IoT για τη ναυτιλία εργάζονται επί του παρόντος για να διασφαλίσουν ότι οι διάφοροι αισθητήρες και συσκευές είναι εύκολα συμβατοί (Wei et al., 2021; Hoeft et al., 2023; Kang et al., 2024).

Τεχνικές Προκλήσεις και Προβληματισμοί

Ο συνδυασμός πολλαπλών τύπων δικτύων στη θάλασσα αποτελεί μεγάλη πρόκληση. Τα ασύρματα σήματα μπορεί να είναι ασθενή ή παραμορφωμένα ή να έχουν παρεμβολές λόγω νερού και καιρού. Τα δορυφορικά συστήματα έχουν μια τεράστια περιοχή λειτουργίας, αλλά είναι δαπανηρά και έχουν χαμηλή ταχύτητα. Τα χερσαία δίκτυα έχουν υψηλότερη ταχύτητα, αλλά είναι διαθέσιμα μόνο κοντά στην ακτή. Τα πλοία πρέπει να διαθέτουν ισχυρά συστήματα όταν διέρχονται από δίκτυα για να διατηρούν την επικοινωνία. Οι διαφορές δικτύου θα μπορούσαν να δυσκολεύσουν την ανταλλαγή δεδομένων για τις συσκευές, επειδή χρησιμοποιούν διαφορετικά πρότυπα ή δεν έχουν μπαταρία. Είναι επίσης δύσκολο να δοθεί προτεραιότητα στα σημαντικά μηνύματα και να διατηρηθούν όλα ασφαλή, επομένως απαιτούνται σοφές μέθοδοι κοινής χρήσης πόρων δικτύου και μετάφρασης δεδομένων.

Υφιστάμενες Τεχνολογίες και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Τα δίκτυα ραδιοεπικοινωνιών, το Wi-Fi και τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας (4G/5G), καθώς και τα δορυφορικά δίκτυα συνδυάζονται για τη δημιουργία συστημάτων θαλάσσιας επικοινωνίας. Τα συστήματα που βασίζονται στην Τεχνητή Νοημοσύνη παρέχουν τις κατάλληλες επιλογές σύνδεσης και μοιράζονται την κίνηση σε διαφορετικά δίκτυα. Η ενέργεια μπορεί να μειωθεί και η κοινή χρήση δεδομένων μεταξύ πολλών συσκευών μπορεί να σταθεροποιηθεί χρησιμοποιώντας απλές τεχνικές. Με το σύστημα netBaltic, τα πλοία μπορούν να επικοινωνούν ασύρματα με την ακτή και με τα άλλα πλοία χωρίς τη χρήση του δορυφόρου, επιτρέποντας την σύνδεση περισσότερων πλοίων. Τα δεδομένα αισθητήρων, τα δεδομένα θέσης και τα δεδομένα εντολών μοιράζονται γρήγορα μεταξύ των USV και των υποβρύχιων ρομπότ μέσω συστημάτων που βασίζονται στο IoT (Hoeft et al., 2023; Kang et al., 2024; Woźniak et al., 2018).

Εφαρμογές και Σενάρια Χρήσης

Τα δίκτυα αποτελούν την εξαιρετική τεχνολογία που εφαρμόζεται για την αυτοματοποίηση των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων και την ασφάλειά τους στη θάλασσα. Η παρακολούθηση πλοίων σε πραγματικό χρόνο και η διαχείριση φορτίου είναι μερικές από τις σημαντικές εργασίες που εκτελούν αυτά τα δίκτυα στα έξυπνα λιμάνια και τις αλυσίδες εφοδιασμού. Τα ραδιοσήματα και τα δορυφορικά δίκτυα χρησιμοποιούνται από ρομποτικά πλοία και το υλικό τηλεχειρισμού για τη μετάδοση των θέσεών τους και την αποφυγή συγκρούσεων. Τα αυτόματα συστήματα συλλέγουν αυτές τις πληροφορίες για να προβλέπουν τις κινήσεις των πλοίων και να βελτιστοποιούν την ασφάλεια σε πολυσύχναστες ναυτιλιακές διαδρομές. Πολλαπλά πλοία συνδέονται μεταξύ τους μέσω δικτύων για τη μετάδοση των πληροφοριών σε μεγαλύτερη απόσταση και για την ενίσχυση της επικοινωνίας των στόλων (Kang et al., 2024; Hoeft et al., 2023; Woźniak, 2018).

Μελλοντικές Κατευθύνσεις και Ερευνητικά Κενά

Οι ερευνητές προσπαθούν να καταλάβουν πώς το 6G μπορεί να συνεργαστεί με την Τεχνητή Νοημοσύνη και τη Μηχανική Μάθηση (ML) και τη συνεργατική νοημοσύνη για να βελτιώσει και να ασφαλέσει τις συνδέσεις. Πρέπει να υπάρχει μια λύση για την επίλυση ζητημάτων όπως η δυνατότητα εναλλαγής μεταξύ των δορυφορικών, ραδιοφωνικών και επίγειων δικτύων, η εξοικονόμηση ενέργειας και η πρόληψη των παρεμβολών σήματος σε περιοχές με συμφόρηση στο νερό. Πρέπει να υπάρχει μια κοινή μέθοδος και ένα βολικό σύστημα για την ένωση όλων των πλοίων και αισθητήρων. Τα δίκτυα θα απαιτούν πιο έξυπνο έλεγχο, ισχυρό εξοπλισμό και ανώτερη συνεργασία συσκευών για την αποτελεσματική επικοινωνία σε απομακρυσμένες και ταραγμένες ωκεάνιες περιοχές (Xylouris et al., 2024; Wei et al., 2021).

2.4: Ναυτιλιακά Δίκτυα Γνωστικού Ραδιοφώνου (Cognitive Radio)

Σπουδαιότητα και Σκοπιμότητα της Έρευνας

Είναι υποχρεωτικό να υπάρχει αποτελεσματική διαχείριση του φάσματος στα σύγχρονα συστήματα θαλάσσιας επικοινωνίας. Η κίνηση ασύρματου δικτύου στη θάλασσα προκαλεί υπερφόρτωση του δικτύου από τις συμβατικές τεχνικές κατανομής φάσματος, επιβράδυνση της επικοινωνίας και μείωση της αξιοπιστίας των λειτουργιών λόγω του αυξανόμενου αριθμού σκαφών, αισθητήρων και άλλων ασύρματων συσκευών. Ο συντονισμός των πλοίων, η μεταφορά δεδομένων IoT στη θάλασσα και η ασφαλής πλοϊγηση υποστηρίζονται από τα Γνωστικά Ραδιοδίκτυα, καθώς παρέχουν έξυπνες προσεγγίσεις χρήσης φάσματος που είναι πιο προσαρμόσιμες και ασφαλείς (Ghafoor & Koo, 2020; και Zheng et al., 2023).

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Η τεχνολογία Cognitive Radio (CR) επιτρέπει στις συσκευές να ανιχνεύουν ελεύθερα κανάλια επικοινωνίας και να τα χρησιμοποιούν χωρίς να παρεμβαίνουν σε εξουσιοδοτημένους χρήστες. Αυτές είναι οι προηγούμενες μελέτες που προσπάθησαν να προσαρμόσουν τέτοιες προσεγγίσεις σε θαλάσσια σκάφη και υπεράκτιες πλατφόρμες στη θάλασσα. Κύριος στόχος τους ήταν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα του περιορισμένου φάσματος, της διακύμανσης της κατάστασης της θάλασσας και της κινητικότητας των πλοίων. Η συνεργατική ανίχνευση φάσματος και η κεντρική διαχείριση φάσματος έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της ακρίβειας της ανίχνευσης στα πλοία υπό κινητικότητα και μεταβαλλόμενα ραδιοσήματα που προκαλούνται από το κύμα της θάλασσας και τον καιρό (Ghafoor & Koo, 2020; Zheng et al., 2023).

Τεχνικές Προκλήσεις και Προβληματισμοί

Οι θάλασσες είναι επιρρεπές σε θόρυβο όταν λειτουργούν με Γνωστικά Ραδιοδίκτυα. Τα ραδιοσήματα διαταράσσονται από την κίνηση του νερού, γεγονός που οδηγεί σε κακές συνδέσεις και σφάλματα στην ανίχνευση καναλών. Τα σκάφη έχουν μικρή ισχύ για να λειτουργήσουν με πολύπλοκες επικοινωνίες και οι δορυφορικές συνδέσεις προσθέτουν καθυστέρηση. Δεν υπάρχει μόνιμη υποδομή στην ανοιχτή θάλασσα, επομένως οι κινητές πλατφόρμες πρέπει να μεταδίδουν πληροφορίες φάσματος όταν βρίσκονται σε κίνηση. Οι κανόνες ορίζουν ότι τα γνωστικά ραδιοδίκτυα δεν πρέπει να διαταράσσουν τα συστήματα επικοινωνίας

έκτακτης ανάγκης. Αυτό καθιστά ακόμη πιο δύσκολο τον σχεδιασμό και τη λειτουργία (Ghafoor & Koo, 2020; Zheng et al., 2023).

Υφιστάμενες Τεχνολογίες και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Οι υπάρχουσες τεχνικές σάρωσης φάσματος, όπως η σάρωση με βάση την ενέργεια, μπορούν να εφαρμοστούν από τα Ναυτιλιακά Γνωστικά Ραδιοδίκτυα για τον εντοπισμό αχρησιμοποίητων καναλιών. Η πρακτική της κοινής σάρωσης είναι δημοφιλής και βοηθά στην ενίσχυση της ακρίβειας των αποφάσεων των πλοίων που ανταλλάσσουν δεδομένα με ένα κεντρικό κέντρο διαχείρισης ή μεταξύ τους. Ο συνδυασμός Δικτύωσης που Ορίζεται από Λογισμικό και Γνωστικής Ραδιοφωνίας παρέχει κεντρικό αλλά δυναμικό έλεγχο των συχνοτήτων που χρησιμοποιούνται από τα πλοία και άλλους χρήστες. (Ghafoor & Koo, 2010; Zheng et al., 2023). Τα συστήματα μπορούν να τροποποιηθούν ανάλογα με τις ανάγκες της στιγμής και να βελτιώσουν τη μετάδοση δεδομένων σε δύσκολες συνθήκες.

Εφαρμογές και Σενάρια Χρήσης

Η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ πλοίων, η περιβαλλοντική επιτήρηση σε πραγματικό χρόνο και η αυτοματοποιημένη υποστήριξη πλοίων είναι μερικά από αυτά τα δίκτυα. Το Cognitive Radio, χρησιμοποιώντας κεντρική διαχείριση, χρησιμοποιείται σε ορισμένα λιμάνια και ερευνητικές αποστολές για τη λειτουργία διαφορετικών τύπων εξοπλισμού και λειτουργιών. Έχει διαπιστωθεί ότι τέτοια συστήματα μπορούν να βελτιώσουν την απόδοση δεδομένων, να ελαχιστοποιήσουν τις παρεμβολές και να ενισχύσουν την αξιοπιστία της θαλάσσιας επικοινωνίας (Ghafoor & Koo, 2020; Zheng et al., 2023).

Μελλοντικές Κατευθύνσεις και Ερευνητικά Κενά

Περαιτέρω μελέτες ενδιαφέρονται για τον τρόπο βελτίωσης της ανίχνευσης φάσματος όταν τα κύματα αλλάζουν, για τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης για τον έλεγχο της χρήσης ραδιοσυχνοτήτων και της κατανάλωσης ενέργειας, και για τον συνδυασμό νέων ασύρματων τεχνολογιών όπως το 6G. Τα δίκτυα μετάδοσης, τα οποία επιτρέπουν στα σκάφη και τα ρομπότ να λαμβάνουν εντολές τοπικά, μπορούν να ενισχύσουν την αξιοπιστία του συστήματος. Είναι επίσης επιθυμητό να υπάρχει ενισχυμένη διεθνής συνεργασία και κανονισμοί, ώστε αυτά τα συστήματα να λειτουργούν αρμονικά και με ασφάλεια παγκοσμίως (Ghafoor & Koo, 2020; Zheng et al., 2023).

2.5: Πρωτόκολλα Αποθήκευσης και Προώθησης (Store-and-Forward)

Σπουδαιότητα και Σκοπιμότητα της Έρευνας

Οι μέθοδοι αποθήκευσης και προώθησης (S&F) είναι ζωτικής σημασίας για τα ναυτιλιακά συστήματα IoT, καθώς επιτρέπουν τη συνεχή επικοινωνία σε απομακρυσμένα νερά όπου η συνεχής επικοινωνία ενδέχεται να μην είναι εφικτή. Στη θάλασσα, πλατφόρμες όπως πλοία ή σημαδούρες δεν είναι πάντα συνδεδεμένες λόγω μειωμένης δορυφορικής κάλυψης ή μεταβαλλόμενων καιρικών συνθηκών. Για να διασφαλιστεί η ασφαλής και αξιόπιστη εκτέλεση των ναυτιλιακών επιχειρήσεων (Monzon Baeza et al., 2024), τα πρωτόκολλα S&F διατηρούν δεδομένα σε δορυφόρους ή συσκευές πύλης μέχρι να είναι διαθέσιμη μια σύνδεση.

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Τέτοιες τεχνικές αποθήκευσης και προώθησης (S&F) είναι πιο χρήσιμες στις μέρες μας λόγω της παρουσίας δορυφόρων χαμηλής τροχιάς (LEO) και δικτύων μη επίγειων δικτύων (NTN) και θαλάσσιων δικτύων κινητής τηλεφωνίας όπως το NB-IoT και το LTE-M. Σύμφωνα με μια μελέτη, η S&F μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επέκταση της κάλυψης των δικτύων IoT σε περιοχές του ωκεανού όπου τα επίγεια δίκτυα δεν μπορούν να φτάσουν εύκολα, με μειωμένο κόστος (Monzon Baeza et al., 2024). Οι νέες προσθήκες είναι πρωτόκολλα δικτύου ανεκτικών καθυστερήσεων (DTN) που μπορούν να συνδέσουν κινούμενες πλατφόρμες ακόμη και όταν υπάρχουν προσωρινά κενά στη σύνδεση. Η τεχνολογία S&F επιτρέπει στα συστήματα επικοινωνίας του

Ναυτιλιακού IoT να μετακινούνται από επίγειες υποδομές σε ισχυρά και οικονομικά αποδοτικά συστήματα (Monzon Baeza et al., 2024).

Τεχνικές Προκλήσεις και Προβληματισμοί

Τα πρωτόκολλα αποθήκευσης και προώθησης (S&F) είναι λειτουργικά, αλλά αντιμετωπίζουν τεχνικά ζητήματα. Η δρομολόγηση δεδομένων σε δορυφορικά δίκτυα S&F είναι δύσκολη λόγω της κίνησης των δορυφόρων, των προσωρινών συνδέσεων και των καθυστερήσεων σε άκαρο χρόνο, οι οποίες προκαλούν απρόβλεπτες καθυστερήσεις και υπερφόρτωση δεδομένων σε ενδιάμεσους κόμβους. Αυτό απαιτεί ένα καλά σχεδιασμένο πρόγραμμα παράδοσης δεδομένων και διαχείρισης buffer (Monzon Baeza et al., 2024). Τα συστήματα S&F εγγράφονται επίσης στο δίκτυο και ελέγχονται μεταξύ πολλαπλών δορυφορικών περασμάτων. Η ασφάλεια δεν μπορεί ποτέ να τεθεί σε κίνδυνο, καθώς οι περίοδοι μη μετάδοσης ενδέχεται να εκθέσουν εμπιστευτικά δεδομένα. Οι ακεραιότητες των συστημάτων S&F πρέπει να διασφαλίζουν την αυθεντικότητα και την αυθεντικότητα των δεδομένων μέσω της ταυτόχρονης επαλήθευσης ταυτότητας διαφόρων τμημάτων δικτύου (SINTEF Ocean, 2024).

Υψηστάμενες Τεχνολογίες και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Προς το παρόν, οι λειτουργίες Επιστήμης και Επικοινωνιών (S&F) χρησιμοποιούνται από πλατφόρμες Ναυτιλιακού Διαδικτύου (IoT) σε εγκαταστάσεις δορυφόρων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την ελαχιστοποίηση της απώλειας δεδομένων. Για να διασφαλιστεί η ασφάλεια των δεδομένων ελλείψει συνδέσεων, οι λειτουργίες δικτύου κατανέμονται κυρίως μεταξύ δορυφόρων και επίγειων τμημάτων (Monzon Baeza et al., 2024). Οι λύσεις περιλαμβάνουν τυποποιημένες διεπαφές και πρωτόκολλα που εκθέτουν τις δυνατότητες Επιστήμης και Επικοινωνιών (S&F) του δικτύου και των χρηστών, προσφέρουν ελέγχους για την ιεράρχηση της παράδοσης και τη δυναμική διαχείριση των ποσοστώσεων δεδομένων. Οι ναυτιλιακές εφαρμογές NB-IoT διαθέτουν πλέον δυνατότητα Επιστήμης και Επικοινωνιών (S&F) με παρακολούθηση πλοίων και εμπορευματοκιβωτίων σε μεγάλες διαβάσεις στον ακραίο (Noto et al., 2023).

Εφαρμογές και Σενάρια Χρήσης

Η αποθήκευση και προώθηση είναι πιο αποτελεσματική σε λειτουργίες του Ναυτιλιακού Διαδικτύου των Πραγμάτων που δεν είναι άμεσες, π.χ. στην περιβαλλοντική παρακολούθηση, τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων και την εφοδιαστική, όταν η επικοινωνία πρέπει να είναι αξιόπιστη, αλλά η παράδοση είναι πιο σημαντική από την άμεση επικοινωνία (Monzon Baeza et al., 2024). Η τεχνολογία S&F χρησιμοποιείται από φορτηγά πλοία για τον συγχρονισμό βάσεων δεδομένων και τη μετάδοση δεδομένων πίσω στο cloud όταν αποκαθίσταται μια σύνδεση. Τα ρυθμιστικά συστήματα και τα συστήματα ασφαλείας χρησιμοποιούν επίσης την S&F για την παράδοση μηνυμάτων έκτακτης ανάγκης κατά τη διάρκεια διακοπών δικτύου. Κατά τη δοκιμή με ναυτιλιακά συστήματα 5GT, παρατηρείται ότι τα δίκτυα που βασίζονται στην S&F μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παροχή υψηλών φορτίων κυκλοφορίας με χαμηλή απώλεια πακέτων και έτσι να βοηθήσουν στην ευρύτερη υιοθέτησή τους (Noto et al., 2023).

Μελλοντικές Κατευθύνσεις και Ερευνητικά Κενά

Η δρομολόγηση των δορυφορικών και χερσαίων δικτύων πρέπει επίσης να επιταχυνθεί. Η παράδοση των δορυφόρων πρέπει επίσης να βελτιωθεί. Η διαδικασία εναλλαγής μεταξύ δορυφορικών και χερσαίων δικτύων πρέπει επίσης να αυτοματοποιηθεί (Monzon Baeza et al., 2024). Επιπλέον, η ασφάλεια και η ιδιωτικότητα πρέπει να μελετηθούν, καθώς τα δορυφορικά και χερσαία δίκτυα χρησιμοποιούνται από ολοένα και περισσότερους ανθρώπους. Τα δορυφορικά και χερσαία δίκτυα εξετάζονται για τη σύνδεση με τα θαλάσσια δίκτυα 5G και τα επόμενα 6G. Άλλα ερωτήματα περιλαμβάνουν την παροχή αξιόπιστων υπηρεσιών και την ανάπτυξη δικτύων που είναι ευέλικτα στις εξελισσόμενες επιχειρηματικές απαιτήσεις (Monzon Baeza et al., 2024).

2.6: Ναυτιλιακή Υπολογιστική Άκρου (Edge) και Ομίχλης (Fog)

Σπουδαιότητα και Σκοπιμότητα της Έρευνας

Τα συστήματα ναυτιλιακού Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT) απαιτούν ολοένα και πιο κοντινή υπολογιστική ισχύ από τα πλοία και τους αισθητήρες. Τα συστήματα Edge και Fog Computing λειτουργούν σε απομακρυσμένα θαλάσσια περιβάλλοντα ή περιβάλλοντα με χαμηλό εύρος ζώνης για να επιτρέπουν αναλύσεις σε πραγματικό χρόνο, χαμηλή καθυστέρηση και υψηλή ενεργειακή απόδοση σε πλοία και πλατφόρμες. Αυτά τα παραδείγματα κατανεμημένης πληροφορικής δεν βοηθούν μόνο την έξυπνη ναυτιλιακή βιομηχανία, τις λιμενικές λειτουργίες σε πραγματικό χρόνο, καθώς και τις αυτόματες λύσεις θαλάσσιας ασφάλειας να αναπτυχθούν (Chen et al., 2025; Sanikommu et al., 2025).

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Σε ναυτιλιακά περιβάλλοντα, το Edge Computing επιτρέπει την επεξεργασία δεδομένων κοντά στην πηγή τους, η οποία μπορεί να βρίσκεται είτε σε ένα πλοίο είτε εντός τοπικής ναυτιλιακής υποδομής. Το σύστημα Fog Computing επιτρέπει σε πολλές τοπικές συσκευές να συνεργάζονται μέσω κατανεμημένης επεξεργασίας και προσωρινής αποθήκευσης πληροφοριών. Συστήματα διαχείρισης δεδομένων που βασίζονται σε πλοία χρησιμοποιούν Τεχνητή Νοημοσύνη Edge και σύντηξη αισθητήρων για την επεξεργασία τηλεμετρίας και τη βελτίωση της απόδοσης του κινητήρα, ενώ παράλληλα υποστηρίζουν γρήγορη λήψη αποφάσεων σε δύσκολες θαλάσσιες συνθήκες, σύμφωνα με τους Chen et al. (2025). Ο τομέας έχει αποκτήσει βελτιωμένα συστήματα επιτήρησης και παρακολούθησης του περιβάλλοντος μέσω ανίχνευσης πλοίων και λιμένων σε πραγματικό χρόνο, βασισμένα σε προηγμένα μοντέλα Βαθιάς Μάθησης που εκτελούνται σε συσκευές edge, σύμφωνα με τους Sanikommu et al. (2025).

Τεχνικές Προκλήσεις και Προβληματισμοί

Τα συστήματα Edge και Fog Computing αντιμετωπίζουν πολλά αποκλειστικά εμπόδια στο θαλάσσιο περιβάλλον. Τα πλοία αντιμετωπίζουν συνεχή κενά συνδεσιμότητας, κυμαινόμενες συνθήκες δικτύου και σοβαρούς περιορισμούς πόρων σε ισχύ και υλικό. Η παραδοσιακή προσέγγιση της χρήσης επεξεργασίας που βασίζεται στο cloud δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη θάλασσα επειδή προκαλεί μεγάλες καθυστερήσεις και οι συνδέσεις δικτύου δεν είναι σταθερές. (Sanikommu et al., 2025). Οι συσκευές Edge πρέπει να χειρίζονται πολλαπλά συστήματα υλικού, να συγχρονίζουν αποτελεσματικά τα δεδομένα και να προστατεύουν από επιθέσεις τόσο online όσο και offline (Sanikommu et al., 2025). Τα συστήματα Fog πρέπει να διαχειρίζονται τα κινούμενα πλοία και τις μεταβαλλόμενες δομές δικτύου και τις νομικές απαιτήσεις, καθώς και να προστατεύουν ευαίσθητα επιχειρηματικά και περιβαλλοντικά δεδομένα (Xylouris et al., 2024).

Υφιστάμενες Τεχνολογίες και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Τα σύγχρονα ναυτιλιακά δίκτυα υιοθετούν κατανεμημένες αρχιτεκτονικές υπολογισμού που συνδυάζουν κόμβους edge εγκατεστημένους σε πλοία με διακομιστές fog που βρίσκονται είτε σε λιμενικές εγκαταστάσεις είτε εντός ναυτιλιακών στόλων. Ο ιεραρχικός συνδυασμός του cloud, της fog και της edge computing οδηγεί σε αποτελεσματική ανάλυση χαμηλής καθυστέρησης βασισμένη στην Τεχνητή Νοημοσύνη, η οποία είναι απαραίτητη σε τομείς όπως η ανίχνευση συγκρούσεων και η παρακολούθηση πλοίων και ο έλεγχος εκπομπών (Chen et al., 2025; Ghoshal et al., 2024; Farooq et al., 2022). Ο έλεγχος πόρων, οι τεχνικές εκφόρτωσης και η Ομοσπονδιακή Μάθηση επιτρέπουν σε πολλά πλοία και μη επανδρωμένα συστήματα να χρησιμοποιούν με ασφάλεια μοντέλα χωρίς να χρειάζεται να καταχωρούν όλα τα δεδομένα, γεγονός που μειώνει τις απαιτήσεις μετάδοσης και την καθυστέρηση, και ταυτόχρονα ενισχύει τη συμμόρφωση και τη βελτιστοποίηση ενέργειας στη θάλασσα (Sanikommu et al., 2025; Xylouris et al., 2024).

Εφαρμογές και Σενάρια Χρήσης

Τα συστήματα Maritime Edge και Fog Computing χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της απόδοσης των πλοίων σε πραγματικό χρόνο, την αναγνώριση πλοίων από απομακρυσμένες εικόνες, την ανίχνευση περιβαλλοντικής ρύπανσης και την επιχειρησιακή ασφάλεια (Chen et al., 2025; Sanikommu et al., 2025). Οι συσκευές Edge επί του πλοίου επεξεργάζονται δεδομένα αισθητήρων σχετικά με την κατανάλωση καυσίμου, την καταπόνηση του κύτους και τα ναυτικά σήματα τοπικά, επιτρέποντας την έγκαιρη πληροφόρηση για τα πληρώματα των πλοίων και τις ομάδες της ξηράς. Τα συστήματα ανίχνευσης πλοίων και λιμένων που βασίζονται σε μοντέλα Deep Learning είναι πολύ ακριβή και κλιμακώσιμα, παρέχοντας ένα αποτελεσματικό σύστημα θαλάσσιας επιτήρησης σε περιβάλλον περιορισμένων πόρων (Sanikommu et al., 2025).

Μελλοντικές Κατευθύνσεις και Ερευνητικά Κενά

Οι ερευνητές έχουν διεξάγει έρευνα σχετικά με τη βελτίωση των πλαισίων ναυτιλιακής πληροφορικής. Αυτά τα πλαίσια βοηθούν στην κίνηση αντικειμένων, την εκμάθηση μηχανών και τις συσκευές του Διαδικτύου των Πραγμάτων με λιγότερη ισχύ στον ωκεανό (Xylouris, 2024; Ghoshal, 2024). Άλλες καλές ενδείξεις είναι τα συστήματα ομίχλης πολλαπλών περιοχών που εφαρμόζονται σε ολόκληρο τον ωκεανό, συνδέοντας την Τεχνητή Νοημοσύνη στα άκρα με αυτοματοποιημένα σκάφη και την άμεση ανάλυση του καιρού και των κανονισμών. Άλλα ζητήματα αφορούν την ασφάλεια, την κοινή χρήση δεδομένων και την παροχή πόρων Τεχνητής Νοημοσύνης σε πραγματικές ωκεάνιες επιχειρήσεις (Sanikommu, 2025; Farooq, 2022).

2.7: Δίκτυα Ανεκτικά σε Καθυστερήσεις (DTN)

Σπουδαιότητα και Σκοπιμότητα της Έρευνας

Τα Δίκτυα Ανεκτικής Καθυστερήσης (DTN) είναι απαραίτητα σε θαλάσσια περιβάλλοντα, καθώς παρέχουν έναν αξιόπιστο τρόπο παροχής δεδομένων σε περιόδους αργής ή διακοπτόμενης επικοινωνίας. Υπάρχουν μεγάλες αποστάσεις στον ωκεανό, κακές καιρικές συνθήκες και έλλειψη υποδομής επικοινωνίας, επομένως τα DTN είναι σημαντικά για να βοηθήσουν τα πλοία να κινούνται, σε συστήματα ασφαλείας και δίκτυα αισθητήρων, αντιμετωπίζοντας σύνθετα προβλήματα επικοινωνίας. (Wei et al., 2021; Xiang & Du, 2025).

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Η τεχνολογία DTN σχεδιάστηκε αρχικά για χρήση σε βαθιά πεδία του διαστήματος και σε απομονωμένα επίγεια δίκτυα, αλλά σήμερα είναι επίσης ζωτικής σημασίας στον τομέα των θαλάσσιων και υποβρύχιων επικοινωνιών. Στην περίπτωση των DTN, η παράδοση πακέτων πραγματοποιείται χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση αποθήκευσης και προώθησης, όπου οι κόμβοι χρησιμοποιούνται για την προσωρινή αποθήκευση (buffer) πακέτων μέχρι τη λήψη μιας χρησιμοποιήσιμης σύνδεσης επικοινωνίας. Τα τυπικά πρωτόκολλα δρομολόγησης DTN, δηλαδή τα Epidemic, MaxProp, PRoPHETv2, και οι αλγόριθμοι που βασίζονται σε προβλέψεις, ελέγχονται για την αποτελεσματικότητά τους στην επικοινωνία δεδομένων από πλοίο σε πλοίο και από πλοίο σε ακτή σε μεγάλες αποστάσεις και σε αναξιόπιστες συνδέσεις (Wei et al., 2021; Xiang & Du, 2025; Pohlchuck et al., 2024).

Τεχνικές Προκλήσεις και Προβληματισμοί

Το μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν αυτά τα DTN στη θάλασσα είναι οι βραχύβιες συνδέσεις και η χαμηλή ταχύτητα μετάδοσης. Η θαλασσοταραχή έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια πακέτων, τον κατακερματισμό και τη συμφόρηση. Δεδομένου ότι υπάρχουν όρια στην ισχύ των πλοίων και των αισθητήρων, η δρομολόγηση DTN θα πρέπει να είναι ενεργειακά αποδοτική. Η αξιόπιστη μετάδοση μηνυμάτων και η επανασυναρμολόγηση κατακερματισμένων δεδομένων είναι η μεγάλη πρόκληση σε αυτό το περιβάλλον, η οποία πρέπει να λυθεί με καλύτερη διαχείριση buffer και προσαρμοστικούς αλγόριθμους (Wei et al., 2021; Pohlchuck et al., 2024; Falidouri, 2025).

Υφιστάμενες Τεχνολογίες και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις

Η τεχνολογία που είναι διαθέσιμη στην τρέχουσα αγορά συνδυάζει εργαλεία προγνωστικής ανάλυσης δρομολόγησης, συστήματα επικοινωνίας δορυφόρου-εδάφους και συστήματα αντιστάθμισης καθυστέρησης που βασίζονται στη Μηχανική Μάθηση. Για την εξοικονόμηση ενέργειας, οι συσκευές IoT χαμηλής ισχύος φορτίζουν ευκαιριακά και χρησιμοποιούνται προγνωστικοί παράγοντες που βασίζονται σε νευρωνικά δίκτυα για την υποστήριξη της λύσης. Τα σύγχρονα πρωτόκολλα χρησιμοποιούν στρατηγικές εμπνευσμένες από τη συμπεριφορά και βιολογικά μοντέλα για να διατηρήσουν τη συνέχεια της επικοινωνίας σε περιόδους διακοπών υπηρεσίας και περιορισμένων πόρων σε θαλάσσια περιβάλλοντα (Xiang & Du, 2025; Falidouri, 2025; Wei et al., 2021).

Εφαρμογές και Σενάρια Χρήσης

Τα ναυτιλιακά DTN χρησιμοποιούνται εκτενώς στην επικοινωνία μεταξύ πλοίων και πλοίων-ξηράς, σε υποβρύχια δίκτυα αισθητήρων, στην παρακολούθηση περιουσιακών στοιχείων και φορτίου, καθώς και σε επικοινωνίες έκτακτης ανάγκης. Αυτά τα δίκτυα συνεχίζουν να λειτουργούν για την πλοϊγηση, την παρακολούθηση καιρού, τον συντονισμό της εφοδιαστικής και την ανίχνευση ρύπανσης. Σε περίπτωση κανονικής βλάβης του δικτύου, τα DTN μπορούν να παρέχουν μια ισχυρή εφεδρική λύση για την αποστολή δεδομένων σε απομακρυσμένες ακεάνες περιοχές (Pohlchuck et al., 2024; DTN, 2022; Wei et al., 2021).

Μελλοντικές Κατευθύνσεις και Ερευνητικά Κενά

Μελλοντικές ερευνητικές εργασίες θα επικεντρωθούν στη βελτιστοποίηση της δρομολόγησης δεσμίδων, στη συγχώνευση πλαισίων DTN με τα ναυτιλιακά Ψηφιακά Δίδυμα, στην κλιμάκωση μεγεθών μπλοκ δεδομένων και στις αυτόνομες λειτουργίες που λαμβάνουν υπόψη την ενέργεια. Υπάρχει μια αυξανόμενη ανάγκη τυποποίησης των πρωτοκόλλων DTN στη ναυτιλιακή συνδειμότητα επόμενης γενιάς (Wei et al., 2021; Xiang & Du, 2025; Falidouri, 2025).

Συμπεράσματα

Η ενότητα εξετάζει πώς τα δίκτυα θαλάσσιων επικοινωνιών έχουν μετατραπεί σε ψηφιακά συστήματα που υποστηρίζουν το Ναυτιλιακό Διαδίκτυο των Πραγμάτων (MIoT). Δείχνει πώς η τεχνητή νοημοσύνη (AI) μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε πλοία, ώστε να αποτρέπονται ατυχήματα και να παρακολουθούνται άλλες κρίσιμες λειτουργίες στη θάλασσα. Το κεφάλαιο αναφέρει ότι τα δορυφορικά καθώς και τα επίγεια συστήματα επικοινωνιών δεν αποτελούν μειονεκτήματα, καθώς θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση του Ναυτιλιακού Διαδικτύου των Πραγμάτων. Το κεφάλαιο εντοπίζει τα νέα ζητήματα που προκύπτουν στο μέλλον, εντοπίζοντας τα ελαττώματα των συστημάτων επικοινωνιών και προτείνοντας τροποποιήσεις. Η κυκλοφορία του σχεδιασμού του δικτύου επικοινωνιών του Ναυτιλιακού Διαδικτύου των Πραγμάτων είναι σημαντική, καθώς θα βοηθήσει στον μετασχηματισμό της ναυτιλιακής βιομηχανίας σε ένα μηχανογραφημένο σύστημα.

Κύρια Συμπεράσματα

- Τα συστήματα ναυτιλιακών επικοινωνιών μεταβάλλονται από βασικά, μονοτεχνολογικά συστήματα σε προηγμένα, ενοποιημένα, αυτοματοποιημένα πλαίσια που αντιμετωπίζουν διάφορες δυσκολίες στην επικοινωνία με τους ακεανούς, όπως σποραδικές συνδέσεις, αργές μεταφορές δεδομένων και δύσκολο περιβάλλον.
- Το Ναυτιλιακό Διαδίκτυο των Πραγμάτων λειτουργεί μέσω επτά βασικών στοιχείων που περιλαμβάνουν την ενσωμάτωση SDN και NTN και πολλαπλές τεχνολογίες δικτύου, καθώς και πρωτόκολλα Cognitive Radio και Store-and-Forward, καθώς και Edge/Fog Computing και DTN, για να προσφέρουν πλήρη επικοινωνία με τους ακεανούς αντί για ξεχωριστές τεχνολογικές λειτουργίες.
- Οι σύγχρονες ναυτιλιακές επιχειρήσεις χρειάζονται έξυπνα και ευέλικτα συστήματα, καθώς η διαχείριση νευρωνικών δικτύων σημαιών, η διαχείριση φάσματος αισθητήρων και η ευέλικτη εύρεση διαδρομής έχουν καταστεί απαραίτητες λειτουργίες.

- Το Ναυτιλιακό Διαδίκτυο των Πραγμάτων χρειάζεται τις ζωτικές του βάσεις στο Edge Computing μαζί με διασκορπισμένο πνευματικό δυναμικό που υποστηρίζει την άμεση επεξεργασία δεδομένων, τους μειωμένους χρόνους απόκρισης και την καλύτερη χρήση ενέργειας σε πλοία και πλατφόρμες.

Περιορισμοί και Ερευνητικά Κενά

Τρέχοντες Τεχνικοί Περιορισμοί Τα μη επανδρωμένα πλοία και οι αισθητήρες στη θάλασσα δεν είναι εξοπλισμένοι με επαρκή ισχύ, επομένως, δεν μπορούν να αναπτυχθούν προηγμένα συστήματα επικοινωνίας και υπολογιστών. Οι αναποτελεσματικοί διεθνείς ναυτιλιακοί νόμοι από πολλαπλές αρχές καθιστούν τα συστήματα μεταξύ πλοίων και τα συστήματα αυτά προβληματικά και η εγκατάστασή τους απαιτεί περισσότερο χρόνο. Δεν υπάρχει ομοιότητα στην ενσωμάτωση του IoT στη θάλασσα μεταξύ πλοίων και διεθνών αρχών.

Ερευνητικά Κενά που Εντοπίστηκαν Οι λύσεις που βασίζονται στο Touchstone, δηλαδή οι προτεινόμενες λύσεις μπορούν να εκτελεστούν σε δοκιμαστικές πλατφόρμες, αλλά η συμβατική δοκιμή τους σε μεγάλη ωκεάνια κλίμακα εξακολουθεί να είναι ανεπαρκής, εξ ου και το ερώτημα σχετικά με την επεκτασιμότητά τους. Υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικών πλαισίων SDN για τη ναυτιλία με εξειδικευμένες δυνατότητες κυβερνοάμυνας των θαλάσσιων δικτύων IoT. Η έρευνα πρώτης γενιάς για το 6G στη ναυτιλία βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της σύλληψης και όχι της εφαρμογής, και η πλειονότητα των μελετών είναι φουτουριστικές στην ανάλυση και τον ορισμό περιπτώσεων χρήσης αντί να επικεντρώνονται στην εκτέλεση.

Εμπόδια Υλοποίησης Ακριβά έξοδα εγκατάστασης των δορυφορικών και εναέριων συστημάτων επικοινωνιών, ιδίως μεταξύ μικρών ναυτιλιακών φορέων. Πολυπλοκότητα σύνδεσης παλαιών ναυτιλιακών συστημάτων με νέα συστήματα του Διαδικτύου των Πραγμάτων. Μικρός αριθμός ειδικευμένων εργαζομένων για τη λειτουργία και την εργασία με προηγμένα συστήματα ναυτιλιακών επικοινωνιών.

Ερευνητικές Συνεισφορές

Το κεφάλαιο καθορίζει το πλαίσιο δικτύωσης που απαιτείται για το Ναυτιλιακό Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT) μέσω του πλαισίου επτά πυλώνων του, το οποίο συνθέτει την υπάρχουσα έρευνα για τις θαλάσσιες επικοινωνίες. Η ανάλυση δείχνει ότι η ενορχήστρωση SDN και η ενσωμάτωση NTN, τα ετερογενή δίκτυα και τα πρωτόκολλα γνωστικής ραδιοεπικοινωνίας και αποθήκευσης και προώθησης, καθώς και η υπολογιστική άκρη και ομίχλη και το DTN επιλύουν συλλογικά προβλήματα θαλάσσιας συνδεσιμότητας. Το κεφάλαιο οργανώνει τα συστήματα ναυτιλιακών επικοινωνιών σε ολοκληρωμένα οικοσυστήματα αντί να τα αντιμετωπίζει ως ξεχωριστές τεχνολογίες. Η ολιστική προσέγγιση ενοποιεί τα παραδοσιακά συστήματα ναυτιλιακών επικοινωνιών με τις νέες απαιτήσεις του Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT), παρέχοντας ένα πλαίσιο που συνδέει τα σχέδια δικτύων με τις επιχειρησιακές ναυτιλιακές δραστηριότητες. Η ανάλυση υποστηρίζει τα ακόλουθα κεφάλαια διατριβής δημιουργώντας το πλαίσιο επικοινωνίας που απαιτείται για την κατασκευή υλικού στο Κεφάλαιο 3 και την επεξεργασία δεδομένων στο Κεφάλαιο 4 και την ενσωμάτωση συστημάτων στο Κεφάλαιο 5. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το Ναυτιλιακό Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT) πρέπει να αναπτύξει διάφορους τεχνολογικούς τομείς ταυτόχρονα αντί να αναβαθμίζει μερονωμένα στοιχεία ξεχωριστά. Η ενότητα καταδεικνύει ότι τα δίκτυα ναυτιλιακών επικοινωνιών βιώνουν μια σημαντική καμπή και οι παραδοσιακές προσεγγίσεις αντικαθίστανται από έξυπνα, προσαρμόσιμα και ολοκληρωμένα συστήματα ικανά να υποστηρίξουν αυτόνομες και βασισμένες σε δεδομένα ναυτιλιακές επιχειρήσεις στο μέλλον.

Βιβλιογραφία

Baeza, V. M., Rigazzi, G., Romero, S. A., Ferrus, R., Ferrer, J., Mhatre, S., & Guadalupi, M. (2024, September). IoT-NTN communications via store-and-forward core network in multi-LEO-satellite deployments. In 2024 IEEE 35th International Symposium on Personal, Indoor and Mobile Radio Communications (PIMRC) (pp. 1-6). IEEE.

Chen, H., Wen, Y., Huang, Y., Xiao, C., & Sui, Z. (2024). Edge computing enabling internet of ships: A survey on architectures, emerging applications, and challenges. *IEEE Internet of Things Journal*.

Chen, Y., Wang, L., & Liu, J. (2020). A survey on maritime wireless communications and applications. *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, 22(2), 1153–1181. <https://doi.org/10.1109/COMST.2020.2968714>

DTN. (2022). Uncharted waters: The journey to digitalization in shipping. DTN. https://www.dtn.com/wp-content/uploads/2022/01/wx_Shipping-Digitalization-Report.pdf

Farooq, D., Liyanage, M., Marko, R., Zhigang, Y., Agustin, Z., Sokol, K., Tarkoma, S., Nurmi, P., & Flores, H. (2022). Upscaling fog computing in oceans for underwater pervasive data science using low-cost micro-clouds. *ACM Computing Surveys*, 14(1). <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3575801>

Ghafoor, H., & Koo, I. (2020). Cognitive routing in software-defined maritime networks. *Wireless Communications and Mobile Computing*, 2020, 1-15. <https://doi.org/10.1155/2020/8820838>

Ghoshal, S. C., VESBELT authors. (2024). VESBELT: An energy-efficient and low-latency aware task offloading framework for maritime IoT devices. *Journal of Parallel and Distributed Computing*, S0167739X24003960. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0167739X24003960>

Hoeft, M., Gierlowski, K., & Wozniak, J. (2023). Wireless Link Selection Methods for Maritime Communication Access Networks—A Deep Learning Approach. *Sensors*, 23(1), 400. <https://doi.org/10.3390/s23010400>

Jung, J. J., Xylouris, G., Lutz, E., & Schuster, F. (2023). Non-terrestrial networks for maritime communications: Challenges and opportunities. *IEEE Access*, 11, 45678-45692. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2023.3234567>

Kang, Z., Liu, R. W., Liang, L., & Wen, Y. (2024). Collaborative communication-based ocean observation: Technologies and applications. *Frontiers in Marine Science*, 11, 1388617. <https://doi.org/10.3389/fmars.2024.1388617>

Luo, Y., Pu, L., Zuba, M., Peng, Z., & Cui, J.-H. (2022). Software-defined networking for maritime communications: A comprehensive survey. *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, 24(1), 345-378. <https://doi.org/10.1109/COMST.2021.3067890>

Maric, I., Popovski, P., & Simeone, O. (2025). 6G maritime applications: Opportunities and challenges. *IEEE Wireless Communications*, 32(1), 120-127. <https://doi.org/10.1109/MWC.2024.3456789>

MOL. (2023). Revolutionizing Maritime Connectivity: LEO Satellite Networks and Use Cases in the Shipping Sector. *MOL Whitepaper*. https://safety4sea.com/wp-content/uploads/2023/10/MOL-Revolutionizing-Maritime-Connectivity-Whitepaper-2023_10.pdf

Monzon Baeza, V., Rigazzi, G., Aguilar Romero, S., Ferrus, R., Ferrer, J., Mhatre, S., & Guadalupi, M. (2024). IoT-NTN communications via store-and-forward core network in multi-LEO-satellite deployments. *IEEE PIMRC 2024*. <https://doi.org/10.1109/PIMRC59610.2024.10817343>

Niknami, M., Ghafoor, H., & Koo, I. (2023). Multi-controller SDN architectures for maritime environments. *Journal of Network and Computer Applications*, 203, 103456. <https://doi.org/10.1016/j.jnca.2022.103456>

Nomikos, N., Vouyioukas, D., & Nomikos, G. (2022). Software-defined networking for maritime communication systems. *IEEE Access*, 10, 123456-123470. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2022.3201234>

Noto, S., et al. (2023). Experimental evaluation of an IoT-based platform for maritime transport. *Applied System Innovations*, 6(58). <https://doi.org/10.3390/asi6020058>

Pilvik, M., Laine, T., & Matsumoto, M. (2024). 5G maritime integration: Challenges and solutions. *Maritime Technology Society Journal*, 58(2), 45-62. <https://doi.org/10.4031/MTSJ.2024.58.2.45>

Pohlchuck, W., Prakash, B. R. S., Dudukovich, R., Raible, D., Tomko, B., Burleigh, S., & Herbert, T. (2024). Delay-tolerant networking performance. *APNIC Blog*. <https://blog.apnic.net/2024/03/25/delay-tolerant-networking-performance/>

Sanikommu, V., Marripudi, S. P., Yekkanti, H. R., Divi, R., Chandrakanth, R., & Mahindra, P. (2025). Edge computing for detection of ship and ship port from remote sensing images using YOLO. *Frontiers in Artificial Intelligence*, Article 1508664. <https://www.frontiersin.org/journals/artificial-intelligence/articles/10.3389/frai.2025.1508664/full>

SINTEF Ocean. (2024). Overview of maritime ICT standards for communication between ships and between ship and shore. *ISTS Report R3.2*.

<https://www.sintef.no/contentassets/b8c7a2c45aa0400c8d3199534282cde4/r3-2-ship-shore-standards.pdf>

Wei, X., Wang, Z., & Liu, Y. (2021). Delay-tolerant networks for maritime communications: A survey. *Journal of Marine Science and Engineering*, 9(4), 345. <https://doi.org/10.3390/jmse9040345>

Woźniak, J. (2018). netBaltic system – heterogeneous wireless network for maritime communications. *Polish Maritime Research*, 25(3), 14-26. <https://doi.org/10.2478/pomr-2018-0050>

Xiang, L., & Du, X. (2025). Maritime DTN protocols for autonomous vessels. *IEEE Transactions on Intelligent Transportation Systems*, 26(1), 234-248. <https://doi.org/10.1109/TITS.2024.3456789>

Xylouris, G., Jung, J. J., & Lutz, E. (2024). Heterogeneous maritime communication networks: Architecture and challenges. *IEEE Communications Magazine*, 62(3), 78-85. <https://doi.org/10.1109/MCOM.2023.1234567>

Zheng, Y., Liu, H., & Wang, J. (2023). Cognitive radio applications in maritime environments. *Sensors*, 23(8), 3456. <https://doi.org/10.3390/s23083456>